

Sporočilo medijem

O pasteh javnega naročanja podjetja na novinarski konferenci

Ljubljana, 9. junija 2015 - Predstavniki podjetij iz panog, na katere ima javno naročanje največji vpliv, so na današnji novinarski konferenci na Gospodarski zbornici Slovenije (GZS) spregovorili o posledicah in vplivu dosedanjih praks javnega naročanja na poslovanje. Izpostavili so tudi predloge za preprečevanje tržnih anomalij na tem področju.

Igor Knez, namestnik direktorja Pravne službe GZS, dejal, da je sistem javnega naročanja vseskozi na očeh javnosti. Eni v njem vidijo edini vir za preživetje, drugi priložnost za rast in nove posle, tretjim pa predstavlja vir sporov, zapletov in vprašljivega gospodarjenja z javnimi sredstvi. Vseskozi ga kot edina stalnica spremlja to, da z njim ni nihče zadovoljen. Razen morda javnih naročnikov. Izpostavil je, da je predlog zakona o javnem naročanju neuravnotežen in daje preveč moči naročnikom. Brez ustreznih dopolnitev in sprememb predloga, ki bodo zagotovile konkurenčnost izbire ob sočasnem zagotavljanju poštene vrednosti javnega naročila, je nesprejemljiv. Zato gospodarstvo zahteva dosledno uvedbo merila ekonomsko najugodnejše ponudbe, določitev metod za transparentno preverjanje nenormalno nizkih ponudb, usposobljene javne naročnike in nadzor nad izvedbo javnih naročil, sorazmerne obveznosti naročnikov, izbranih ponudnikov in njihovih podizvajalcev, transparentno in odgovorno vodenje in izvajanje javnih naročil ter zagotovitev pravega dvostopenjskega pravnega varstva in vsebinski pristop državne revizijske komisije. (Stališče GZS je objavljeno na http://www.gzs.si/skupne_naloge/staliska_in_komentarji/Novice/ArticleID/48500/stalisce-gzs-do-predloga-zakona-o-javnem-narocanju).

Igor Banič, predsednik uprave gradbenega podjetja SGP Pomgrad je izrazil pričakovanje, da mora zakon zagotoviti poslovni okvir, ki ga morajo spoštovati tako naročniki, kot ponudniki. Opozoril je tudi na posledice nizkih cen, ki se kažejo tako v slabšem stanju njihove panoge, kot tudi v socialnem dumpingu. Vsakemu je jasno, da določena ponudba ne bo zagotovila niti minimalne plače zaposlenim, država pa to mirno spregleda. Težave so v nepoznavanju predmeta naročila s strani javnih naročnikov. Kritičen je bil do državne revizijske komisije, ki ne presoja po vsebini in nad sabo nima nekega tribunala, da bi njene odločitve preverjal.

Pomočnik direktorja IBE, **Elvis Štemberger**, je izpostavil predvsem potrebo, da se jasno predvidi razmerje med kakovostjo in ceno. Ne sme se namreč zgoditi, da bodo naročniki pri naročanju inženirskih storitev opredelili kot merilo ekonomsko najugodnejšo ponudbo, pri čemer bo kakovost predstavljala en odstotek, cena pa 99% tega merila.

Država mora tudi vzpostaviti mehanizme, kako izločiti nenormalno nizke ponudbe. Gre za določitev metod, ki bodo indikativno opozorile naročnika, da s to ceno nekaj ni v redu in ga prisilila, da gre v postopek preverjanja.

Marko Višnar, generalni direktor Farme Ihan, je opozoril na posledice, ki jih za slovensko živilsko predelovalno industrijo prinaša prevelika odprtost in konkurenca z nižjimi cenami, kot so v Sloveniji. Najprej država naprti svojim podjetjem višje davščine in zahteve, hkrati pa jim s tem onemogoči, da konkurirajo tujim podjetjem. Predlog zakona prav v ničemer ne spodbuja kratkih dobavnih verig, predvsem ko gre za svežo, lokalno hrano itd. Poudaril je tudi pomen nadzora oziroma ugotavljanja koristi ali posledic izvedbe nekega javnega naročila - ali je posamezna gradnja oz. investicija izpolnila pričakovanja javnega naročnika, je država od tega imela koristi, da se lahko v bodoče to počne drugače.

Miran Boštic, predsednik uprave Alterna delniška družba ter direktor družbe Unistar, je jasno izpostavil, da ob svojih 20 letnih izkušnjah z javnim naročanjem ugotavlja, da naročniki postajajo vedno bolj inovativni. Opozoril je na težave e-dražb, kjer lahko vsakdo zbija ceno, četudi za izvedbo posla sploh ni kompetenten. S tem povzroča škodo državi in ostalim ponudnikom. Naročniki bi morali preveriti takšne ponudnike, saj obstojijo javne evidence in tudi poslovne informacije, v kakšnem stanju je posamezen ponudnik. To, da nekritično dovoljujejo podjetjem, ki so na robu insolventnosti ali imajo blokirane račune, da nastopajo v javnih naročilih, je povsem nedopustno. Zahteval je tudi odgovornost javnih naročnikov za slabo pripravo naročila. Ponudniki morajo odgovarjati in dajati visoke garancije, medtem ko lahko javni naročnik mirno počne, kar želi in zato nihče ne odgovarja.